

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

_____ Дар'я МАЛЬЧИКОВА

«18» вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА**

Факультет психології, історії та соціології
Кафедра психології
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія
Освітня програма Психологія
Курс 4
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Форма навчання: заочна

Івано-Франківськ 2023/2024 н.р.

Програма розроблена:

1. Танасійчук О.М. – кандидат психологічних наук, доцентка кафедри психології;
2. Тавровецька Н.І. – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології;
3. Крупник І.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології.

Деканеса факультету

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2023 р.

Завідувачка кафедри

Олена ТАНАСІЙЧУК

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2023 р.

Голова ради

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу

Яценко В.Ф.

ВСТУП

Переддипломна практика як частина основної програми є завершальним етапом навчання і проводиться після засвоєння програм теоретичного і практичного навчання.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ:

- закріплення і поглиблення знань, що набуті в університеті під час вивчення спеціальних дисциплін;
- набуття спеціалізації за фахом, а також щодо планування, підготовки, організації і виконання кваліфікаційної роботи та оформлення її результатів;
- завершення виконання індивідуального науково-практичного завдання, критичне осмислення зібраного практичного і статистичного матеріалу, теоретичної та експериментальної бази з метою якісного виконання кваліфікаційної роботи та її захисту;
- апробування вміння і здатності викладати результати своєї роботи і відстоювати сформульовані наукові положення.

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Курс	Назва практики	Семестр	Кількість тижнів	Термін проведення
4.	Переддипломна	8	2	01.02.24 – 14.02.24

КОМПЕТЕНТНОСТІ, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Програмні компетентності	Програмні результати
ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження; СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову); СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту; СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики; СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника ПР11. Скласти та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій. ПР12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій,

	заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника. ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.
--	---

ЗМІСТ ПРАКТИКИ:

Визначається завданням, що розроблено випускаючою кафедрою для виконання кваліфікаційної роботи у відповідності до теми, що затверджена наказом по університету. Студент повинен виконати:

- оформлення кваліфікаційної роботи згідно з вимогами;
- проходження перевірки на плагіат кваліфікаційних робіт (проектів) здобувачів вищої освіти;
- проходження попереднього захисту наукової роботи на засіданні кафедри;

ЗМІСТ ПРАКТИКИ		
бакалавр повинен знати	бакалавр повинен уміти	Види діяльності
- методику дослідницької роботи при аналізі конкретних явищ і процесів у соціально-психологічній сфері; - методи збору інформації її обробки (в тому числі й комп'ютерної);	- володіти методами збору інформації, застосовувати на практиці методи наукового пізнання; - проєктувати, планувати та здійснювати експериментальне дослідження; - обробляти теоретичні та емпіричні результати дослідження; - оформляти матеріали згідно вимогам до наукових робіт.	- формування переліку статей з періодичних видань за обраною тематикою; - розробка програми та здійснення експериментальної частини дослідження, передбаченого виконанням кваліфікаційної роботи; - апробація результатів емпіричного дослідження у вигляді публікацій та участі у семінарах, конференціях, тощо.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання для здобувачів вищої освіти, які виконують кваліфікаційні роботи ступеню вищої освіти «бакалавр», визначають їх наукові керівники відповідно до теми дослідження. Це може бути проведення пілотажного дослідження з метою апробації обраного методу, перевірка власно складених методик у серії попередніх досліджень та ін.

Список рекомендованої літератури

1. Афанасьєва Н. Є. Психологічне консультування фахівців екстремального профілю : теорія, методологія, практика. Харків : НУЦЗУ, 2017. 315 с.
2. Безпалько О. Спілкуємось та діємо: Навч.-метод. посіб. К.: Навч. книга, 2018. 112 с.
3. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. Київ, 2017. 548 с.
4. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посіб.. К.: Академвидав, 2011. 464 с.
5. Горностай П. П. Методи групової роботи в системі освіти : методичні рекомендації. К., 2016. 64 с.
6. Крупник І.Р., Блинова О.Є. Соціальна психологія (з практикумом) : Методичні рекомендації до проведення лабораторних занять з курсу «Соціальна психологія (з практикумом)» : посібник для студентів спеціальності 053 Психологія денної та заочної форми навчання. Херсон : Гельветика, 2018. 64 с.
7. Маковська О.А. Психодіагностика професійної придатності : навчально-методичний посібник; Міністерство освіти і науки України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2017. 70 с.
8. Моргун В.Ф. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. 464 с.
9. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. 464 с.
10. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : навч. посіб. К. : Академвидав, 2005. 448 с.
11. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. ; за ред. М.М. Слюсаревського. Київ: Талком, 2018. 580 с.
12. Психологу для роботи. Діагностичні методики : збірник / [уклад.: М.В. Лемак, В.Ю. Петрище]. Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2012. 616 с.
13. Савчин М. Вікова психологія: навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2017. 368 с.
14. Скребець В.О. Основи психодіагностики: Навч. посіб. К.: Слово, 2017. 192 с.
15. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики. Навчальний посібник. К.: Главник, 2016. 144 с.
16. Шамлян К.М. Проективні методи дослідження особистості : підручник; Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. —456 с.

17. Khmil V. V., & Popovych I. S. Philosophical and Psychological Dimensions of Social Expectations of Personality. Anthropological Measurements of Philosophical Research, 2019, 16, 55-65 p.

Інформаційні ресурси

1. Методологія науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.inter-pedagogika.ru>.
2. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки» . – Режим доступу: <http://www.pj.kherson.ua/>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
4. Репозитарій Херсонського державного університету. – Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/>
5. Сайт журналу «Освіта регіону. політологія, психологія, соціальні комунікації». – Режим доступу <http://www.vmurol.com.ua/index.php?idd=%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%83>
6. Сайт журналу «Психологічне консультування». – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072034758/psihologiya/psihologichne_konsultuvanny_a_ta_korektsiya
7. Сайт журналу «Психологічний часопис» . – Режим доступу: <http://ua.appsyjournal.com/>
8. Сайт журналу «Психологія». – Режим доступу: <https://eknigi.org/psihologija/>
9. Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України . – Режим доступу: <http://ispp.org.ua/biblioteka.htm>
10. Сайт Національної академії педагогічних наук України . – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/>
11. Херсонська віртуальна бібліотека ХДУ. – Режим доступу: <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Library/Catalog.aspx>
12. Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/law/2235/>
13. Пометун О.І. Запровадження компетентнісного підходу – перспективний напрям розвитку сучасної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnyk.Oiatp.org.ua> .
14. Болонський глосарій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bologna.owwz.de/glossar.html>
15. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА. Перелік документів, наказів, листів, які необхідно знати та використовувати в своїй роботі практичному психологу. – Режим доступу: http://school-9.at.ua/psixolog/norm-pravov_baza.pdf
16. Нормативно-правова база. Психологічний супровід та соціально-педагогічна робота. Лист МОН від 16.07.2021 № 1/9-363 “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2021/2022 н. р.” . –

Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/psycholohichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/normatyvno-pravova-baza/>

17. Hudimova, A., Popovych, I., Baidyk, V., Buriak, O., & Kechyk, O. The impact of social media on young webusers' psychological well-being during the COVID-19 pandemic progression. *Revista Amazonia Investiga*, 2021. Vol: 10(39), 50– 61. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.39.03.5>

Popovych, I., Blynova, O., Zhuravlova, A., Toba, M., Tkach, T., Zavatska, N. Optimization of development and psychocorrection of social expectations of students of foreign philology. *Revista Inclusiones*, 2020. 7(SI). P. 23–38. <http://www.revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1657>

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Організація науково-дослідної роботи відповідно до теми кваліфікаційної роботи, підбір теоретичного матеріалу, планування дослідження.
2. Проведення науково-дослідної роботи, вирішення питання про дослідну групу, опрацювання досліджуваної групи, отримання первинного матеріалу.
3. Проведення науково-дослідної роботи, статистична обробка матеріалу, узагальнення результатів дослідження, представлення результатів дослідження, підготовка доповіді.
4. Дослідницька робота здійснюється у виконання індивідуальних завдань з елементами експериментально-психологічних обстежень, доповідей чи повідомлень на науково-практичних конференціях зі складанням таблиць, схем, діаграм тощо.
5. Результатом дослідної роботи є друковані роботи в наукових і науково-популярних виданнях або оприлюднення отриманих даних на конференціях різного рівня. Результати дослідницької роботи можуть бути фрагментом кваліфікаційної роботи студента.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ:

1. Структура та напрями науково-дослідних робіт.
2. Основи науково-дослідної роботи.
3. Здійснення статистичних обрахунків опрацьованого матеріалу.
4. Методи статистичної обробки наукової інформації.
5. Ведення науково-дослідної документації.
6. Структура науково-дослідної статті. Компоненти та етапи її підготовки.
7. Структура наукового дослідження. Поняття про дизайн дослідження.
8. Структура кваліфікаційної роботи.
9. Підготовка методичних матеріалів до проведення семінарських та лекційних занять.
10. Підготовки та оформлення матеріалів для лекційних і практичних занять.
11. Структура проведення міні лекційних і практичних занять.
12. Допоміжні засоби, які застосовують у освітньому процесі.
13. Методи подання інформації в освітньому процесі.

14. Основні способи покращення сприйняття інформації студентами в освітньому процесі.
15. Використання технічних засобів у освітньому процесі.
16. Методичні та методологічні підходи в підготовці навчального матеріалу до викладання.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ НАБУТТЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

Поточний контроль	Підсумковий контроль
Формою контролю переддипломної практики є передзахист кваліфікаційної роботи, надання інформації щодо оприлюднення результатів досліджень (статті, тези, виступи на конференціях тощо) та довідки про перевірку на унікальність до Порядку виявлення та запобігання академічному плагиату у науково – дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.	Обговорення результатів проведеного дослідження на засіданні кафедри психології

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ (КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ):

Структура та оформлення кваліфікаційної роботи повинні відповідати вимогам, що викладені у Положення про кваліфікаційну роботу (проект) та Порядок виявлення та запобігання академічному плагиату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти Херсонського державного університету.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» Положення про проведення практики; «Положення про проведення практики студентів Херсонського державного університету» (наказ ХДУ від 02.06.2017 № 337-Д) (Додаток 15)

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>

розроблено критерії оцінювання виробничої практики здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» спеціальності 053 Психологія.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Результати перевірки на унікальність кваліфікаційної роботи за допомогою програми Unichesk	1	20	20
Тези (або наукова стаття) (підготовлено та подано)	1	20	20
Презентація кваліфікаційної роботи	1	40	40
Звітний семінар (участь в обговоренні звітів колег)	1	20	20
Всього:			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Результати перевірки на унікальність кваліфікаційної роботи за допомогою програми Unichack	20	Високий рівень унікальності кваліфікаційної роботи (90-100)
	15	Середній рівень унікальності кваліфікаційної роботи (70-89)
	10	Низький рівень унікальності кваліфікаційної роботи (60-69)
	0	Дуже низький рівень унікальності, робота потребує суттєвого доопрацювання, робота не рекомендується до атестації
Тези (або наукова стаття)	20	Наукова стаття (або тези) підготовлено, перевірено науковим керівником, відповідають усім вимогам за змістом та оформленням, подано до друку
	10-19	Наукова стаття (або тези) підготовлено, перевірено науковим керівником, відповідають вимогам за змістом та оформленням, але ж не подано до друку
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін.
Участь у підсумковому семінарі	20	Здобувач задає змістовні запитання, висловлює аргументовані зауваження, бере участь у дискусії.
	10-19	Здобувач бере участь у дискусії, висловлює окремі зауваження.
	0-9	Здобувач майже не бере участь в обговоренні звітів колег
Презентація звіту на заліку	40	Доповідь підготовлено і виголошено вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна; містить елементи проблемного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом і здатність відповісти на запитання аудиторії.
	30-39	Доповідь підготовлено і виголошено вчасно, але без дотримання тих чи тих вимог, викладених вище.
	20-29	Доповідь містить прогалини та помилкові твердження. Доповідач не демонструє належної підготовки та/або не готовий відповісти на змістовні запитання.
	0-19	Доповідь не підготовлено у визначений викладачем термін.

По закінченню практики приймається залік. На підсумковій конференції з пройденої практики обговорюються її результати, а студенти висловлюють свої враження та побажання. На конференції присутні всі студенти та їх керівники від університету.

Оцінка зараховано – публікація статті, довідка про перевірку на унікальність даної статті, надана рекомендація до захисту кваліфікаційної роботи.

Оцінка не зараховано – завдання практики не виконано.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів, диф/заліків	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано